

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 1286

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 19 decembrie 2024

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI		
Decizia nr. 363 din 11 iulie 2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 ¹ alin. (1), (2) și (21) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare.....	2–6	88.	— Ordin privind aprobarea Regulamentului de calificare a producției de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență și de verificare și monitorizare a consumului de combustibil și a producțiilor de energie electrică și energie termică utilă, în cogenerare de înaltă eficiență	13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI		
2.351/202. — Ordin al ministrului afacerilor externe și al viceprim-ministrului, ministrul afacerilor interne, privind introducerea obligativității deținerii vizei de tranzit aeroportuar pentru cetățenii unor state terțe care tranzitează aeroporturile din România	6	59.	— Circulară privind marja aplicată la rata dobânzii medii la facilitatea de creditare a Băncii Naționale a României în vederea stabilirii ratei dobânzii penalizatoare pentru neîndeplinirea cerințelor privind constituirea rezervelor minime obligatorii în lei	14
7.712/3.359. — Ordin al ministrului educației și al ministrului muncii și solidarității sociale pentru modificarea și completarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului educației și al ministrului muncii și solidarității sociale nr. 6.250/2.156/2022 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare, validare, aprobare și gestionare a standardelor ocupaționale.....	7	60.	— Circulară privind rata rezervelor minime obligatorii pentru pasivele în valută	14
7.734. — Ordin al ministrului educației privind aprobarea Programei școlare pentru disciplina obligatorie Istoria comunismului din România, nivel liceal, clasa a XII-a, învățământ cu frecvență zi, clasa a XIII-a, învățământ cu frecvență redusă/seral	8–12	61.	— Circulară privind rata rezervelor minime obligatorii pentru pasivele în lei	15
		62.	— Circulară privind deducerea standard aplicată pasivelor din categoria titlurilor de natura datoriei cu maturitatea la emitere de până la doi ani inclusiv	15
		12.	— Regulament pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 4/2023 privind cerințe prudențiale pentru băncile de dezvoltare	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 363

din 11 iulie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20¹ alin. (1), (2) și (2¹) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Patricia-Marilena Ionea	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Ioana Codruța Dărăngă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20¹ alin. (1), (2) și (2¹) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare. Excepția a fost ridicată de Adrian Ionuț Rădescu în Dosarul nr. 408/2/2020 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.718D/2020.

2. La apelul nominal se prezintă, pentru autorul excepției, doamna avocat Timeea Ciudin, cu împuternicire avocațială atașată la dosar. Lipsește partea Inspectoratul General pentru Situații de Urgență. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Reprezentanta autorului excepției învederează că pe rolul Curții Constituționale mai există un dosar cu un obiect identic, respectiv Dosarul nr. 991D/2021, și solicită conexarea acestuia cu Dosarul nr. 1.718D/2020.

4. Având cuvântul acestei chestiuni prealabile, reprezentanta Ministerului Public se opune cererii de conexare, întrucât cele două dosare se află în etape procesuale diferite.

5. Curtea, deliberând, respinge cererea de conexare, având în vedere că Dosarul nr. 991D/2021 se află într-o etapă procesuală diferită față de Dosarul nr. 1.718D/2020.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantei autorului excepției, care solicită admiterea acesteia. Arată că dispozițiile de lege criticate sunt lipsite de claritate și previzibilitate, fiind contrare art. 1 alin. (5) din Constituție. În acest sens sunt invocate deciziile Curții Constituționale nr. 61 din 18 ianuarie 2007 și nr. 430 din 24 octombrie 2013, care realizează o aplicare corectă a prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. Prin dispozițiile de lege criticate s-a creat o inechitate între persoane care nu se află în situații diferite. În esență, persoanele exceptate de la acordarea compensației sunt cele care aveau în proprietate o locuință anterior intrării în vigoare a normelor criticate, care aveau un contract de credit și care plăteau rate. Acestea, la momentul la care a intrat în vigoare Legea nr. 288/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative, au solicitat acordarea compensației. Răspunsul autorităților administrative a fost că dispozițiile de lege criticate se aplică doar persoanelor care încheie contracte de cumpărare a unei locuințe ulterior intrării în vigoare a legii. Momentul temporal nu poate face o

departajare între persoane aflate în situații similare. Se încalcă art. 4 alin. (2) și art. 16 din Constituție, întrucât se realizează o discriminare. De asemenea, se încalcă și art. 44 din Constituție privind respectarea proprietății.

7. Reprezentanta Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens arată că textele de lege criticate sunt clare și nu pot fi aplicate retroactiv, așa cum impun prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2). De asemenea, textele de lege criticate nu creează situații discriminatorii, întrucât categoriile de persoane comparate se află în situații diferite.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

8. Prin Încheierea din 24 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 408/2/2020, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20¹ alin. (1), (2) și (2¹) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare.** Excepția a fost ridicată de Adrian Ionuț Rădescu într-o cauză având ca obiect un litigiu privind funcționari publici.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia arată că a încheiat în anul 2013 un contract de vânzare-cumpărare a unui imobil cu credit. La data de 9 decembrie 2018 a intrat în vigoare Legea nr. 288/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative care a modificat Legea nr. 80/1995, introducând art. 20¹ alin. (2¹) ce instituie posibilitatea utilizării compensației lunare pentru chirie, de care puteau beneficia cadrele militare în activitate, pentru achitarea ratei/fracțiunii de rată aferente unui credit ipotecar/imobiliar. Aceste dispoziții se raportează la alin. (1) și (2) din același articol de lege, care prevăd condiția ca beneficiarul să nu dețină o locuință proprietate personală în garnizoana în care își desfășoară activitatea. Or, atunci când a solicitat acordarea compensației potrivit art. 20¹ alin. (2¹) din Legea nr. 80/1995, autorului excepției i s-a respins cererea, întrucât s-a apreciat că deține deja o locuință proprietate personală, nefiind astfel întrunite condițiile cerute de alin. (1) și (2) din același articol de lege.

10. Autorul excepției apreciază că dispozițiile de lege criticate contravin art. 1 alin. (5) din Constituție care stabilesc faptul că, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie. Astfel, prin acordarea compensației lunare pentru plata chiriei doar cadrelor militare care „contractează un credit imobiliar/ipotecar destinat achiziționării unei locuințe” se încalcă prevederile constituționale ale art. 4 alin. (2) referitoare la egalitatea cetățenilor, ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea cetățenilor în fața legii și ale art. 44 alin. (1) și (2) privind protecția dreptului de proprietate privată.

11. În susținerea acestor critici, autorul excepției arată că dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate sunt

lipsite de precizie, previzibilitate și claritate și că odată cu intrarea în vigoare a acestora s-a creat următoarea inechitate: cadrele militare care au contractat un credit ipotecar/imobiliar ulterior adoptării Legii nr. 288/2018 au posibilitatea de a beneficia de plata compensației, în vederea achitării ratelor aferente creditului imobiliar, iar cadrele militare care au contractat același tip de credit anterior adoptării Legii nr. 288/2018 nu au această posibilitate. Astfel, raportându-se la un criteriu aleatoriu, respectiv momentul adoptării unei legi, aplicarea dispozițiilor art. 20¹ alin. (2¹) teza întâi din Legea nr. 80/1995 are consecințe diferite pentru subiecte de drept care se află, cu excepția momentului la care au încheiat un contract de credit, în aceeași situație.

12. Autorul excepției consideră că lipsesc orice logică și predictibilitate ale normelor de lege criticate și că sunt încălcate normele de tehnică legislativă. Invocă în acest sens Decizia nr. 61 din 18 ianuarie 2007 și Decizia nr. 430 din 24 octombrie 2013.

13. De asemenea, autorul excepției consideră că dispozițiile de lege criticate sunt discriminatorii. Susține că diferența de timp ce delimitează beneficiile de care se pot bucura unele cadre militare față de celelalte este atât de infimă încât în practică se pot întâlni situații, neechivoc discriminatorii, în care cei care au dobândit imobilul în proprietate înainte de intrarea în vigoare a legii să fi depus documentația pentru obținerea creditului în aceeași zi cu alte persoane care au dobândit în proprietate imobilul după intrarea în vigoare a Legii nr. 288/2018.

14. Pe de altă parte, discriminarea este evidențiată inclusiv raportat la aspectul economic al situației. Astfel, un cadru militar care a contractat un credit imobiliar/ipotecar înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 288/2018 nu a mai obținut compensația aferentă pentru chirie, pentru că, în mod cert, nu mai îndeplinea condițiile de acordare a acesteia (ca urmare a faptului că deține în proprietate un imobil cu destinația de locuință). Prin urmare, pentru o anumită perioadă de timp, statul nu a mai avut obligația de a suporta plata compensației pentru chirie a respectivului cadru militar, însă, în cazul celor care au beneficiat de compensație pentru plata chiriei până la intrarea în vigoare a Legii nr. 288/2018, statul a plătit sume considerabile pentru aceștia anterior acestui moment, urmând să plătească aceste sume în continuare.

15. În fine, autorul excepției consideră că dispozițiile de lege criticate încalcă dreptul de proprietate, întrucât cadrele militare care și-au achiziționat un imobil prin obținerea unui credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018 pot ajunge, ca urmare a faptului că nu pot beneficia de compensația aferentă pentru plata ratelor, în imposibilitatea de a plăti ratele aferente contractului de credit, consecința fiind pierderea dreptului de proprietate asupra imobilului.

16. Totodată, chiar dacă persoana în cauză nu ajunge în imposibilitate de plată, dreptul de proprietate îi este afectat în substanța lui. Astfel, un cadru militar care a achiziționat un imobil prin intermediul unui credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018 va fi ținut să plătească ratele aferente creditului din surse proprii, pe când, pentru un imobil asemănător, sumele de bani vor fi avansate integral sau aproape integral de către stat, în cazul unui cadru militar care îl achiziționează anterior intrării în vigoare a dispozițiilor neconstituționale.

17. Așadar, pentru achiziționarea unui imobil la același preț, o persoană poate ajunge să plătească o sumă cu mult mai mare, dobândirea aceluiași imobil fiind mult mai oneroasă, fără nicio justificare obiectivă. Astfel, este descurajată dobândirea proprietății private asupra unui imobil cu destinația de locuință și încurajată practica închirierii unui imobil.

18. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată.

19. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

20. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele de vedere solicitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile părții prezente și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

21. Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

22. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 20¹ alin. (1), (2) și (2¹) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 155 din 20 iulie 1995, cu modificările și completările ulterioare. Dispozițiile criticate au următoarea redactare:

— Art. 20¹ alin. (1), (2) și (2¹): „(1) *Cadrele militare în activitate numite în prima funcție/mutate în interesul serviciului, detașate și/sau împuternicite într-o altă garnizoană decât cea în care își au domiciliul și care nu dețin locuință proprietate personală în acea garnizoană, nici ei și nici soțiile sau soții acestora, în situația în care nu li se poate asigura spațiu de locuit corespunzător, au dreptul la o compensație lunară pentru chirie de până la 50% din solda lunară.*

(2) *Cadrele militare în activitate numite în prima funcție, mutate în interesul serviciului, detașate și/sau împuternicite într-o garnizoană în care își au domiciliul, dar care nu dețin locuință proprietate personală, nici ei și nici soțiile sau soții acestora, în situația în care nu li se poate asigura spațiu de locuit corespunzător, pot beneficia, în cazuri justificate, pe baza rezultatelor anchetei sociale efectuate de o comisie constituită prin ordin al ministrului apărării naționale, de compensația lunară pentru chirie, prevăzută la alin. 1, la propunerea comandanților sau a șefilor cadrelor militare respective.*

(2¹) *Cadrele militare care îndeplinesc condițiile de acordare a compensației lunare pentru chirie potrivit alin. 1 și 2 și care contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe sau încheie un contract de vânzare-cumpărare cu plata în rate a unei locuințe beneficiază de compensația lunară pentru chirie, pe o perioadă ce nu poate depăși durata de derulare a creditului sau contractului de vânzare-cumpărare cu plata în rate, respectiv pentru plata ratei sau a unei fracțiuni din rata aferentă creditului sau contractului de vânzare-cumpărare cu plata în rate. În această situație, compensația lunară pentru chirie se acordă în cuantumul prevăzut la alin. 1, dar nu poate depăși rata lunară plătită pentru creditul ipotecar/imobiliar sau pentru contractul de vânzare-cumpărare cu plata în rate.”*

23. Autorul excepției consideră că dispozițiile de lege criticate contravin următoarelor prevederi din Constituție: art. 1 alin. (5) privind obligația respectării Constituției, a supremației sale și a

legii, art. 4 alin. (2) privind egalitatea între cetățeni, art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi a cetățenilor și art. 44 alin. (1) și (2) privind dreptul de proprietate.

24. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în redactarea inițială a art. 20 din Legea nr. 80/1995, legiuitorul a prevăzut dreptul la o compensație lunară pentru chirie ce se acorda acelor cadre militare în activitate, mutate în interesul serviciului într-o altă garnizoană decât cea în care își aveau domiciliul, în situația în care nu li se putea asigura spațiul de locuit corespunzător. Ulterior, reglementarea acestui drept a fost prevăzută și dezvoltată în cuprinsul art. 20¹ din Legea nr. 80/1995, articol introdus prin art. I pct. 1 din Legea nr. 516/2003 pentru modificarea și completarea Legii nr. 80/1995 privind Statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 861 din 4 decembrie 2003.

25. Prin Legea nr. 288/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.036 din 6 decembrie 2018, dispozițiile art. 20¹ din Legea nr. 80/1995 au fost completate cu trei noi alineate, introducându-se astfel alin. (2¹) care a prevăzut posibilitatea acordării compensației lunare pentru chirie și în situația în care cadrele militare care îndeplinesc condițiile de acordare a compensației lunare pentru chirie potrivit alin. (1) și (2), respectiv nu dețin o locuință proprietate personală în garnizoana în care își desfășoară activitatea, nici ei și nici soțiile sau soții acestora, contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe. Ulterior, ca urmare a modificărilor aduse prin art. I pct. 17 din Legea nr. 101/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 371 din 13 mai 2019, același drept a fost acordat și în situația încheierii unui contract de vânzare-cumpărare cu plata în rate a unei locuințe.

26. Pentru a organiza punerea în executare a reglementărilor legale antereferte, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 1.867/2005 privind stabilirea cuantumului și condițiilor de acordare a compensației lunare pentru chirie cadrelor militare în activitate din Ministerul Apărării Naționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 62 din 24 ianuarie 2006.

27. Autorul excepției apreciază că aceste dispoziții de lege sunt lipsite de claritate, au un caracter discriminatoriu și încalcă dreptul de proprietate.

28. Examinând dispozițiile art. 20¹ alin. (1), (2) și (2¹) din Legea nr. 80/1995 prin prisma criticilor vizând lipsa de claritate și previzibilitate a legii, raportate la art. 1 alin. (5) din Constituție, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat că pentru a fi respectată de destinatarii săi legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de precizie, claritate și previzibilitate, astfel încât aceștia să își poată adapta în mod corespunzător conduita. În acest sens, Curtea a reținut că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii (a se vedea în acest sens Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, și Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012).

29. Cât privește dispozițiile de lege criticate, Curtea reține că art. 20 alin. (2¹) din Legea nr. 80/1995 stabilește o condiție clară și explicită pentru acordarea compensației lunare pentru chirie persoanelor care contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe sau încheie un contract de vânzare-cumpărare cu plata în rate a unei locuințe, respectiv acestea trebuie să îndeplinească cerințele legale prevăzute de alin. (1) și (2) din același articol de lege, în mod concret să nu dețină o locuință proprietate personală, nici ei și nici soțiile sau soții acestora, în garnizoana în care își desfășoară activitatea. Textul de lege este clar și lipsit de echivoc în această privință.

30. De altfel, relevantă în această privință este și Decizia nr. 12 din 19 iunie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 13 iulie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, prin care instanța supremă, având a lămuri înțelesul dispozițiilor art. 31 alin. (1²) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare, introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative, dispoziții similare celor ale art. 20 alin. (2¹) din Legea nr. 80/1995, în ceea ce privește acordarea compensației lunare pentru chirie polițiștilor, a decis că „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 31 alin. (1²) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, cu modificările și completările ulterioare, introduse prin art. I din Legea nr. 288/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative, dreptul la compensația lunară pentru chirie, pentru plata ratelor de credit, nu poate fi recunoscut polițiștilor care au încheiat contracte de credit ipotecar/imobiliar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2018”. În paragrafele 93—95 din decizia mai sus amintită, instanța supremă a arătat următoarele: „Prin art. II din Legea nr. 288/2018 a fost completat și art. 20¹ din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare, introducându-se alin. (2¹)—(2³), prin care s-a stipulat în mod similar același drept și în favoarea cadrelor militare. Astfel, militarii care îndeplinesc condițiile de acordare a compensației lunare pentru chirie potrivit alin. (1) și (2) ale textului de lege și care contractează un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe beneficiază de compensația lunară pentru chirie, pe o perioadă ce nu poate depăși durata de derulare a creditului respectiv, pentru plata ratei sau a unei fracțiuni din rata aferentă creditului. În procesul legislativ, cu privire la cadrele militare, au fost formulate amendamente care vizau includerea la beneficiul normei și a militarilor care aveau deja în derulare un contract de credit ipotecar/imobiliar, însă aceste amendamente au fost respinse (a se vedea nr. crt. 3 la anexa nr. 2 a Raportului comun nr. XXX/104/2018 și XXV/32/2018 din 20.09.2018 al Comisiei de apărare, ordine publică și siguranță națională și al Comisiei pentru administrație publică și amenajarea teritoriului din cadrul Senatului). Deci, din lucrările parlamentare rezultă explicit voința legiuitorului în sensul neextinderii sferei beneficiarilor — cadre militare la persoanele care aveau contracte de credit în derulare la data intrării în vigoare a legii de modificare, singurul element

de noutate constând în recunoașterea posibilității folosirii compensației prevăzute de lege și pentru plata ratelor unui credit imobiliar/ipotecar.”

31. Prin urmare, Curtea Constituțională apreciază că, în prezenta cauză, criticile de neconstituționalitate ce vizează lipsa de precizie, previzibilitate și claritate a textelor de lege supuse controlului de constituționalitate sunt neîntemeiate.

32. În continuare, analizând susținerile ce privesc încălcarea prevederilor constituționale referitoare la egalitatea în drepturi și interzicerea discriminării, Curtea reține că, așa cum a statuat în mod constant în jurisprudența sa, principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite (Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Curtea a arătat și că situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014).

33. În același sens este și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat, în aplicarea prevederilor art. 14 privind interzicerea discriminării din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, că reprezintă o încălcare a acestor prevederi orice diferență de tratament săvârșită de stat între indivizi aflați în situații analoage, fără o justificare obiectivă și rezonabilă (de exemplu, Hotărârea din 13 iunie 1979, pronunțată în Cauza *Marckx împotriva Belgiei*, și Hotărârea din 29 aprilie 2008, pronunțată în Cauza *Burden împotriva Regatului Unit*).

34. Totodată, prin Hotărârea din 6 aprilie 2000, pronunțată în Cauza *Thlimmenos împotriva Greciei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a exista justificări obiective și rezonabile (a se vedea, spre exemplu, Hotărârea din 28 octombrie 1987, pronunțată în Cauza *Inze împotriva Austriei*), ci și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără a exista justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite.

35. Având în vedere aceste repere jurisprudențiale, Curtea urmează să analizeze dacă situația categoriilor de persoane comparate de autorul excepției, respectiv cele care au contractat un credit ipotecar/imobiliar destinat achiziționării unei locuințe sau care au încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu plata în rate a unei locuințe anterior completării Legii nr. 80/1995 cu art. 20 alin. (2¹) prin Legea nr. 288/2018 și cele care au încheiat astfel de contracte ulterior acestei date există similaritate din punctul de vedere al scopului legii.

36. Astfel, Curtea observă că atât persoanele care au încheiat contracte de achiziționare a unui imobil anterior intrării în vigoare a art. 20 alin. (2¹) din Legea nr. 80/1995, cât și cele care au încheiat aceste contracte ulterior au calitatea de cadre militare și s-au aflat, inițial, în aceeași situație, aceea de a nu avea nici ele, nici soțiile/soții lor o locuință proprietate personală în localitatea în care se află garnizoana unde sunt repartizați. Ambele categorii de persoane plătesc rate pentru imobilul achiziționat și, în ambele cazuri, plata ratelor are loc după intrarea în vigoare a art. 20 alin. (2¹) din Legea nr. 80/1995.

37. Cu toate acestea, Curtea observă că din punctul de vedere al regimului juridic aplicabil potrivit principiului *tempus regit actum*, respectiv al momentului la care a fost încheiat contractul de credit imobiliar ori de achiziționare a unei locuințe cu plata în rate, cele două categorii de persoane se află în situații diferite.

38. Curtea amintește că, în jurisprudența sa, a statuat că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia: faptul că, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective (Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996).

39. Împrejurarea că plata ratelor are loc după intrarea în vigoare a art. 20 alin. (2¹) din Legea nr. 80/1995, atât în cazul persoanelor care au încheiat contractul de credit imobiliar ori de achiziționare a unei locuințe cu plata în rate anterior intrării în vigoare a acestui articol de lege, cât și al celor care au încheiat astfel de contracte ulterior, nu justifică, din perspectiva scopului urmărit de legiuitor, instituirea unui regim juridic egal.

40. Astfel, analizând expunerea de motive la Legea nr. 288/2018, Curtea constată că legiuitorul a instituit reglementarea criticată având în vedere realități economice și sociale prezente la data adoptării actului normativ și obiective viitoare. În acest sens s-a arătat că angajatorii nu mai construiesc locuințe de serviciu care să poată fi vândute chiriașilor, iar statul este nevoit să plătească sume importante cu titlu de compensație de chirie, fără o finalitate concretă, respectiv achiziționarea în final a unei locuințe. Altfel spus, intenția legiuitorului este cea de a încuraja pe viitor achiziționarea imobilelor de către cadrele militare, ceea ce conduce atât la o finalitate concretă pentru cadrele militare, cât și la încetarea acordării compensației la sfârșitul perioadei de plată a ratelor.

41. De asemenea, legiuitorul a arătat și că, din considerente financiare, care urmăreau păstrarea dreptului la compensație pentru chirie, cadrele militare care formau un cuplu nu oficiau căsătoria.

42. Prin urmare, având în vedere situația diferită în care se află autorul excepției, atât din perspectiva aplicării principiului *tempus regit actum*, cât și a obiectivului urmărit de legiuitor, Curtea apreciază că nu pot fi reținute criticile referitoare la încălcarea principiului constituțional al egalității în drepturi.

43. În continuare, analizând critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea prevederilor constituționale privind dreptul de proprietate privată, Curtea reține că dispozițiile art. 44 din Constituție ocrotesc un drept concret aflat în patrimoniul persoanei ori cel puțin o speranță legitimă de a obține un drept patrimonial. În acest sens sunt cele reținute în jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia dispozițiile privind garantarea și ocrotirea proprietății se aplică numai titularilor dreptului de proprietate (a se vedea Decizia nr. 23 din 8 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 27 ianuarie 2009). Prin Decizia nr. 816 din 21 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 646 din 9 septembrie 2011, Curtea Constituțională, invocând jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului prin Decizia din 26 septembrie 2000, pronunțată în Cauza *King și alții împotriva Regatului Unit*, a reținut că noțiunile de „bun” și

„proprietate” nu pot fi aplicate unor câștiguri viitoare, decât în momentul la care sunt percepute ori există deja o creanță executorie.

44. Or, Curtea observă că argumentele autorului prezentei excepții de neconstituționalitate, referitoare la prejudiciile pe care le suportă ca urmare a faptului că nu primește compensația

pentru chirie, vizează pierderea unor drepturi bănești care nu îi sunt recunoscute de lege, prin urmare a unor drepturi care nu constituie dreptul său de proprietate și față de care nu are nici măcar o speranță legitimă că le va dobândi în viitor. Așa fiind, Curtea apreciază că dispozițiile constituționale care consacră și garantează dreptul de proprietate nu sunt incidente în cauză.

45. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Adrian Ionuț Rădescu în Dosarul nr. 408/2/2020 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 20¹ alin. (1), (2) și (2¹) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 11 iulie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Patricia-Marilena Ionea

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
Nr. 2.351 din 1 noiembrie 2024

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Nr. 202 din 15 noiembrie 2024

ORDIN

privind introducerea obligativității deținerii vizei de tranzit aeroportuar pentru cetățenii unor state terțe care tranzitează aeroporturile din România

În conformitate cu art. 21 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și având în vedere art. 3 din Regulamentul (CE) nr. 810/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind instituirea unui Cod comunitar de vize (Codul de vize),

ministrul afacerilor externe și viceprim-ministrul, ministrul afacerilor interne, emit următorul ordin:

Art. 1. — Începând cu data de 15.11.2024 se introduce obligativitatea deținerii vizei de tranzit aeroportuar pentru cetățenii Republicii Tadjikistan și Republicii Uzbekistan care tranzitează aeroporturile din România.

Art. 2. — Ministerul Afacerilor Externe, prin Centrul Național de Vize, informează Comisia Europeană cu privire la adoptarea acestei măsuri și emiterea prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul afacerilor externe,
Luminița-Teodora Odobescu

Viceprim-ministru, ministrul afacerilor interne,
Marian-Cătălin Predoiu

MINISTERUL EDUCAȚIEI
Nr. 7.712 din 11 decembrie 2024

MINISTERUL MUNCII ȘI SOLIDARITĂȚII SOCIALE
Nr. 3.359 din 17 decembrie 2024

ORDIN

pentru modificarea și completarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului educației și al ministrului muncii și solidarității sociale nr. 6.250/2.156/2022 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare, validare, aprobare și gestionare a standardelor ocupaționale

Având în vedere prevederile:

- art. 196 alin. (1) lit. f) și ale art. 265 din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- art. 71 alin. (1) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 522/2003, cu modificările și completările ulterioare;
- art. 2 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1.192/2024 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Calificări;
- Referatului de aprobare al Autorității Naționale pentru Calificări nr. 8.975 din 26.11.2024, în temeiul art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 731/2024 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările ulterioare, și al art. 18 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 23/2022 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației și ministrul muncii și solidarității sociale emit următorul ordin:

Art. I. — Anexa nr. 1 la Ordinul ministrului educației și al ministrului muncii și solidarității sociale nr. 6.250/2.156/2022 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare, validare, aprobare și gestionare a standardelor ocupaționale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1208 din 16 decembrie 2022, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. **La articolul 3 alineatul (4) litera d), numărul de credite asociate nivelului de calificare 2—6 pentru programele de formare profesională de specializare se modifică și se înlocuiește cu 12—20 de credite.**

2. **La articolul 12, după alineatul (1¹) se introduce un nou alineat, alineatul (1²), cu următorul cuprins:**

„(1²) Prin excepție de la prevederile alin. (1), se poate amâna, prin decizie a președintelui ANC, arhivarea

standardelor pentru un termen de maximum 1 an, pentru acele standarde a căror amânare a arhivării este solicitată motivat de ministere, autorități/instituții de reglementare din domeniu, agenții/autorități naționale, confederații sindicale/patronale, Camera de Comerț a României, consilii județene, comitete sectoriale, Asociația Națională a Comitetelor Sectoriale din România.”

Art. II. — Ministerul Educației, Autoritatea Națională pentru Calificări și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

Ministrul muncii și solidarității sociale,
Simona Bucura-Oprescu

MINISTERUL EDUCAȚIEI

ORDIN**privind aprobarea Programei școlare pentru disciplina obligatorie Istoria comunismului din România, nivel liceal, clasa a XII-a, învățământ cu frecvență zi, clasa a XIII-a, învățământ cu frecvență redusă/seral**

În conformitate cu prevederile art. 17 alin. (1), art. 88 alin. (3) și ale art. 248 alin. (29) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere prevederile art. 4 lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 277/2020 privind organizarea și funcționarea Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație, având în vedere Ordinul ministrului educației nr. 6.072/2023 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii aplicabile la nivelul sistemului național de învățământ preuniversitar și superior, cu modificările ulterioare, în baza Ordinului ministrului educației naționale nr. 3.593/2014 pentru aprobarea Metodologiei privind elaborarea și aprobarea curriculumului școlar — planuri-cadru de învățământ și programe școlare, având în vedere Referatul de aprobare nr. 3.384 din 15.10.2024, în temeiul art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 731/2024 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările ulterioare,

ministrul educației emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă programa școlară pentru disciplina obligatorie Istoria comunismului din România, nivel liceal, clasa a XII-a, învățământ cu frecvență zi, clasa a XIII-a, învățământ cu frecvență redusă/seral, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Programa școlară prevăzută la art. 1 se aplică începând cu anul școlar 2025—2026.

Art. 3. — Direcția generală echitate și performanță în învățământul preuniversitar, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației,
Ligia Deca

București, 16 decembrie 2024.
Nr. 7.734.

ANEXĂ

**PROGRAMA ȘCOLARĂ
pentru disciplina obligatorie Istoria comunismului din România, nivel liceal, clasa a XII-a, învățământ cu frecvență zi, clasa a XIII-a, învățământ cu frecvență redusă/seral****Notă de prezentare**

Istoria Comunismului din România a fost introdusă ca disciplină școlară obligatorie, parte a trunchiului comun (TC), în învățământul liceal, ca urmare a aplicării prevederilor Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, fiindu-i alocată o oră/săptămână, pe durata unui an școlar, la clasa a XII-a, formă cu frecvență de zi, respectiv clasa a XIII-a, formă cu frecvență redusă/seral. La nivelul Uniunii Europene au fost adoptate documente al căror conținut fac referire la necesitatea condamnării în plan internațional a crimelor săvârșite de către regimurile totalitare, precum Rezoluția nr. 1.481 a Adunării Parlamentare a Consiliului European din 25 ianuarie 2006 și Rezoluția Parlamentului European din 2 aprilie 2009, cu titlul „Conștiința europeană și totalitarismul”, care:

— condamnă în mod ferm și neechivoc toate crimele împotriva umanității și încălcările grave ale drepturilor omului comise de toate regimurile totalitare și autoritare;

— solicită declararea zilei de 23 august ca Ziua europeană a comemorării victimelor tuturor regimurilor totalitare și autoritare, care să fie comemorată cu demnitate și imparțialitate.

În aprilie 2006 a fost înființată Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, cu scopul de a studia și a redacta un raport, în vederea condamnării oficiale a regimului comunist din România, raport care a fost dat publicității în același an.

Programa școlară Istoria comunismului din România, alături de celelalte programe de istorie din învățământul liceal, contribuie, prin conținuturile, competențele generale și specifice vizate, la atingerea descriptorilor asociați atributelor din profilul de formare al absolventului: comunicativ, creativ, reflexiv, colaborativ, prospectiv, autonom, rezilient, responsabil și etic. De asemenea, programa vizează și dezvoltarea competențelor-cheie, printre care se numără cea de înțelegere a unor mesaje în limba română sau în limbi de circulație internațională, competențele personale, sociale și de a învăța să înveți, cele de sensibilizare și exprimare culturală și cele civice și juridice, care joacă un rol important în consolidarea democrației și în reducerea riscurilor alunecării către un regim totalitar, o adevărată amenințare pentru evoluția societății contemporane.

Programa oferă elevilor posibilitatea de a cunoaște și înțelege particularitățile regimului comunist din România, practicile și politica economică specifice regimului, impactul

social și cultural asupra societății românești, respectiv modalitatea prin care un guvern înlocuiește proprietatea privată cu proprietatea comună și exercită controlul asupra mijloacelor de producție, aparent pentru binele colectiv. Această înțelegere a regimului comunist nu vizează doar practicile politice, ci și liderii acestuia, așa-numita elită a partidului, responsabilă de încălcarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, de controlul întregii societăți și instaurarea terorii. Astfel, studiul acestei discipline va asigura elevilor formarea unei perspective critice asupra regimului comunist și înțelegerea impactului avut asupra societății, drepturilor individuale și economiei. Această nouă disciplină contribuie la profilul de formare al absolventului de liceu, elevul fiind capabil:

— să analizeze critic și să interpretează o varietate de mesaje receptate în diverse situații de comunicare, inclusiv cele specifice diverselor domenii de cunoaștere, prin diverse tipuri de media;

— să participe activ, în calitate de cetățean responsabil, la luarea deciziilor care îl privesc, la activități și proiecte care promovează valorile general-umane și dezvoltarea democratică a societății;

— să formuleze întrebări și posibile răspunsuri bazate pe argumente simple, cu privire la probleme personale, de grup sau ale comunității școlare;

— să analizeze fenomenele și procesele sociale, juridice, economice, inclusiv rolul îndeplinit de mass-media și realizarea unor proiecții simple privind evoluțiile acestora;

— să se raporteze critic la fenomene și procese economice și sociale, inclusiv la rolul și funcțiile mass-media într-o societate democratică, pentru a putea lua decizii pe bază de argumente, pentru a înțelege complexitatea și interacțiunea dintre fenomene și procese, pentru a proiecta soluții durabile.

Programa școlară Istoria Comunismului din România respectă structura standard a curriculumului național, conform Ordinului ministrului educației nr. 6.731/2023 privind aprobarea Profilului de formare al absolventului.

Programa are un caracter inter- și transdisciplinar, încurajând creativitatea și adaptarea strategiilor didactice la particularitățile de vârstă și cognitive ale elevilor. Prin urmare, acest document curricular presupune abordări diverse, care trebuie să se concretizeze în forme specifice de învățare, pentru fiecare elev sau colectiv de elevi.

Competențe generale

1. Utilizarea adecvată a limbajului de specialitate în analiza faptelor istorice

2. Examinarea critică și responsabilă a informațiilor oferite de diverse surse pentru investigarea unor fapte istorice

3. Dezvoltarea unei atitudini critice și a unei conduite proactive față de o lume în continuă schimbare, prin valorificarea experiențelor trecutului

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1.1. Utilizarea informației din surse istorice referitoare la concepte istorice și coordonate de timp și spațiu, în diverse situații de comunicare

— realizarea de organizatoare grafice cuprinzând informații selectate din diverse surse, în funcție de criteriile spațiu, timp, concepte etc.;

— elaborarea unor prezentări/realizarea unor expoziții care evidențiază sau ilustrează conceptele/aspectele specifice perioadei comuniste;

— realizarea unui portofoliu folosind criterii de spațiu-timp și concepte specifice.

1.2. Exprimarea orală și în scris a ideilor și a opiniilor, referitoare la fapte din istoria recentă a românilor, folosind limbajul de specialitate

— organizarea unor discuții de tip panel referitoare la diferite practici politice din România comunistă;

— realizarea unei biblioteci online a comunismului din România, prin valorificarea elementelor de istorie locală, surse scrise, audio, video (de exemplu: interviuri, fotografii, presă etc.);

— realizarea de prezentări tematice utilizând termeni și concepte specifice diferitelor domenii de activitate (economic, social, politic și cultural).

2.1. Analizarea modelului economic, social, politic și cultural al regimului comunist din România

— crearea de prezentări multimodale care să redea diferite aspecte ale societății românești din timpul regimului comunist;

— realizarea unor interviuri cu persoane din familie/comunitatea locală care au activat în diverse domenii în perioada comunistă;

— organizarea de expoziții în școală sau în mediul virtual, cu obiecte, fotografii, documente personale și oficiale etc., în scopul înțelegerii specificului perioadei comuniste.

2.2. Compararea, în sursele de informare, a perspectivelor multiple referitoare la fapte și diferite aspecte ale regimului comunist

— utilizarea de hărți comparative care să reflecte evoluția economică, socială, arhitecturală în plan local, regional, național;

— realizarea unui portofoliu digital care conține diverse puncte de vedere referitoare la economie, societate, politică și cultură, folosind informații extrase din diferite surse;

— elaborarea unor fișe de lucru conținând perspective multiple din surse de informare cu privire la perioada comunistă, în funcție de un criteriu (documente oficiale, arhive personale, interviuri etc.).

2.3. Explicarea cauzalității, a continuității și a schimbării în istoria recentă a românilor, folosind argumente din sursele de informare

— exerciții de stabilire, pe baza surselor de informare, a relației de cauzalitate/cauzalității pentru diverse acțiuni, atitudini, opinii, la nivel individual și colectiv;

— organizarea de dezbateri privind legăturile de cauzalitate între deciziile politice și impactul acestora asupra societății și individului;

— investigarea unor aspecte ale vieții cotidiene (publice și private), care implică membri ai comunității locale, care au activat în diferite domenii în perioada comunistă.

3.1. Formularea unor opinii argumentate referitoare la fapte, personalități din istoria recentă a românilor

— redactarea unui eseu folosind argumente și informații relevante din diverse surse istorice;

— realizarea unei investigații prin care se susțin/se combat puncte de vedere privind fapte și personalități din perioada comunistă, folosind surse multimedia;

— consemnarea într-un jurnal a faptelor, a opiniilor, a reflecțiilor personale etc., din perspectiva unui membru/susținător al rezistenței, respectiv al disidenței.

3.2. Demonstrarea unei atitudini critice față de impactul evenimentelor/proceselor istorice asupra individului și a comunității

— realizarea unui proiect referitor la o inițiativă comunitară pornind de la perspectiva regimului comunist, respectiv postcomunist, pentru a încuraja participarea la procesul decizional (școală, comunitate locală);

— organizarea unor campanii de strângere a unor obiecte diverse din perioada regimului comunist;

— elaborarea unor pliante, afișe, discursuri, prezentări video etc., prin care să se promoveze atitudini și comportamente bazate pe valorile democratice.

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Introducere în studiul regimurilor comuniste	1.1. Regimurile comuniste în secolul al XX-lea
2. De la partid periferic la partid unic	2.1. Dinamica Partidului Comunist/Muncitoresc Român: 1921—1989 2.2. Propaganda: instituții și practici, învățământul de partid 2.3. Organizații de masă Studiu de caz: organizațiile de copii și tineret 2.4. Rolul liderului și cultul personalității Studiu de caz: Gheorghe Gheorghiu-Dej Studiu de caz: Nicolae Ceaușescu
3. Dinamica regimului comunist	3.1. Instituții politice și organizarea administrativă 3.2. Relația stat—cetățean: coerciție, rezistență și acomodare
4. România în relațiile internaționale postbelice	4.1. Relațiile cu marile puteri în perioada 1944—1989 Studiu de caz: România în cadrul organizației Tratatului de la Varșovia
5. Represiunea politică	5.1. Legislație și instituții represive: securitate, miliție, trupe de securitate, justiția 5.2. Sistemul concentraționar (1945—1964): închisori, lagăre, colonii de muncă, deportări 5.3. Forme de supraveghere și represiune (1965—1989): generalizarea supravegherii, procese de drept comun motivate politic, psihiatrie punitivă, instituționalizarea forțată a minorilor
6. Forme de opoziție și contestare	6.1. Rezistența armată 6.2. Dizidența Studiu de caz: impactul Actului final de la Helsinki asupra României. Doina Cornea 6.3. Exilul românesc Studiu de caz: Radio Europa Liberă
7. Economia	7.1. Satul: țărănime, colectivizare, sistematizare 7.2. Orașul: proletariat, industrializare, urbanizare 7.3. Crizele economiei de comandă: raționalizarea alimentară, penuria bunurilor de consum, comerțul paralel, corupția
8. Societatea	8.1. Viața cotidiană: petrecerea timpului liber 8.2. Culte și practici religioase 8.3. Minorități etnice
9. Educația și sportul	9.1. Învățământul public între educație și control ideologic 9.2. Sportul de masă și de performanță
10. Politici în domeniul sănătății. Demografia	10.1. Politici în domeniul sănătății. Campanii de sănătate publică (antialcool, antitabac, combaterea epidemiilor) 10.2. Demografia Studiu de caz: Decretul nr. 770/1966
11. Politici culturale ale regimului comunist	11. Instrumentalizarea politică a culturii Studiu de caz: protocronismul
12. Revoluția din decembrie 1989	12. Anul 1989 în context internațional. Revoluția din decembrie 1989 în România
13. Memoria regimului comunist	13.1. Memoriale și muzee ale comunismului în România și în Europa de Est 13.2. Condamnarea comunismului în România. Procese contra foștilor tortionari. Nostalgia comunismului

Sugestii metodologice

Prin competențele generale și specifice, conținuturile și activitățile de învățare propuse, programa disciplinei școlare Istoria comunismului din România contribuie la atingerea descriptorilor specifici din profilul de formare al absolventului, la dezvoltarea principalelor competențe-cheie, dar și la recuperarea memoriei individuale și colective cu privire la fapte și evenimente importante din a doua jumătate a secolului al XX-lea și la o mai bună comunicare între generații. De asemenea, coroborarea relatărilor contemporanilor cu izvoarele istorice edite sau inedite și acceptarea perspectivelor multiple asupra evenimentelor și faptelor din perioada regimului comunist din România au rolul de a dezvolta și anumite operații ale gândirii (analiza, sinteza, comparația, abordarea critică), dar și competențele de cercetare istorică, de cultivare a toleranței, a respectului pentru demnitatea umană, pentru drepturile omului și ale minorităților.

Prin compararea faptelor istorice din perioada regimului comunist cu cele din perioada interbelică sau postdecembristă, elevii vor înțelege în mod nuanțat diferențele dintre regimul totalitar și cel democratic, astfel încât să conștientizeze importanța implicării civice pentru a nu mai fi posibilă instaurarea unui regim totalitar.

Un alt obiectiv al studierii acestei discipline este înțelegerea motivelor de ordin economic, social, politic, cultural, psihologic care generează unele nostalgii față de un regim de tip totalitar, care a anihilat orice formă de opoziție, a curmat destinul mai multor generații și a încălcat în mod brutal demnitatea umană.

Conținuturile sunt structurate pe 13 domenii, organizate în baza criteriului cronologic, dar și tematic, cuprinzând o introducere în studiul regimurilor comuniste, urmată de temele în care sunt abordate noțiuni referitoare la sistemul politic din România (instituții de stat și de partid, politici represive și forme de opoziție și contestare), relații internaționale, aspecte privitoare la economie, structuri sociale și politici din domeniul educației, sănătății, culturii, Revoluția din decembrie 1989, memoria regimului comunist. Ordinea temelor din programă nu reprezintă o succesiune obligatorie de proiectare a activității didactice, utilizarea lor fiind determinată de logica demersului didactic individual, de adecvarea la competențele vizate, dar și de particularitățile cognitive și nivelul de pregătire a elevilor. Se recomandă abordarea transdisciplinară a conținuturilor, dar și din perspectiva dezvoltării personale, astfel încât să contribuie la educația pentru valorile democratice, la formarea unor atitudini și conduite civice, în vederea consolidării statului de drept.

Competențele generale și specifice prevăzute de această programă sunt în concordanță cu recomandările formulate de Consiliul Europei în 2018, asigurând contribuția disciplinei Istoria comunismului din România la atingerea competențelor-cheie europene. Fiecare competență specifică prevăzută în programă poate fi dezvoltată în cadrul mai multor teme, prin diverse activități de învățare, utilizând strategii didactice centrate pe elev, care să determine înțelegerea faptelor istorice studiate.

În raport cu setul de competențe ce trebuie dezvoltate, dar mai ales cu valorile și atitudinile vizate, profesorul poate alege forme de activitate variate (frontală, pe grupe, individuală, independentă), mijloace de învățământ atractive pentru elevi (preponderent audio-vizuale), metode diferite, clasice și moderne. Astfel, pot fi utilizate metode interactive precum dezbateră, jocul de rol, învățarea prin descoperire, brainstormingul, portofoliul, proiectul, jurnalul cu dublă intrare, turul galeriei, investigația, diagrama Venn, pălăriile gânditoare, metoda Chatt, biblioteca vie, dar și aplicații de e-learning. Pentru realizarea activităților online se pot utiliza următoarele aplicații:

- Google Forms — destinat evaluării;
- Livresq (<https://livresq.com/>) — lecții interactive;

- Kahoot! (<https://kahoot.it/>) — învățare bazată pe joc;
- Padlet (<https://padlet.com/>) — aviziere virtuale;
- LucidChart (<https://www.lucidchart.com/>) și
- MindMeister (<https://www.mindmeister.com/>) — crearea unor hărți conceptuale;
- Genially (<https://app.genially.com/>) — exersarea gândirii critice;
- Book Creator (<https://bookcreator.com/>) — cărți digitale;
- Canva (<https://www.canva.com/>) — afișe/postere/prezentări digitale;
- Nearpod (<https://nearpod.com/>) — lecții interactive;
- Wordwall (<https://wordwall.net/>) — lecții interactive;
- Socrative (<https://www.socrative.com/>) — evaluare etc.

Strategiile didactice pot include vizionarea unor filme documentare și artistice, sincron sau asincron, analizarea unor reportaje și articole apărute în presa scrisă, materiale de propagandă specifice epocii sau creații literar-artistice.

Studiul disciplinei Istoria comunismului din România poate include și activități extracurriculare (vizite la muzee, case memoriale, expoziții tematice, dezbateri, ateliere deschise etc.), invitații adresate unor persoane care au activat în perioada comunistă în diverse domenii (cultură, economie, învățământ, nomenclatură etc.) sau inițierea unor proiecte atractive (realizarea unui film, reportaj, unei piese de teatru etc.) care să contribuie la înțelegerea și aprofundarea perioadei regimului totalitar comunist din România.

Evaluarea trebuie concepută cu scopul de a verifica gradul de atingere a competențelor, respectiv nivelul de achiziții dobândite. Astfel, evaluarea constituie o ocazie de validare a secvențelor educative, a componentelor procesului didactic și un mijloc de delimitare, fixare și intervenție asupra conținuturilor și obiectivelor educaționale. Sunt necesare diversificarea formelor de evaluare și creșterea gradului de adecvare a acestora la situații didactice concrete, extinderea folosirii testului docimologic, a proiectelor având caracter de sinteză, a modalităților complementare/alternative de evaluare (referate, interviuri, portofolii etc.), punerea la punct a unor metode de evaluare a achizițiilor practice prin prezentarea criteriilor de evaluare și notare. Elevul trebuie să devină un partener autentic al profesorului în actul de evaluare, prin autoevaluare și interevaluare. Evaluarea formativă se poate realiza și prin teste care conțin itemi obiectivi, semiobiectivi și subiectivi, proiectați în baza competențelor specifice.

Exemplu de activitate de învățare în vederea formării, dezvoltării și evaluării CS 2.1

Competența specifică 2.1 Analizarea modelului economic, social, politic și cultural al regimului comunist din România, derivată din competența generală 2. Examinarea critică și responsabilă a informațiilor oferite de diverse surse pentru investigarea unor fapte istorice, poate fi dezvoltată în cadrul unității de învățare Economia, printr-o activitate didactică în care elevii să creeze prezentări multimodale referitoare la ocupații, categorii sociale, crizele economiei centralizate sau alte aspecte privitoare la istoria locală. Gândită ca o activitate de consolidare și evaluare, metoda didactică utilizată poate fi investigația deoarece, prin intermediul acesteia, profesorul poate evalua atât procesul învățării, cât și atitudinea elevului, creativitatea, lucrul în echipă, perseverența și alte trăsături de personalitate, iar elevii, manifestând curiozitate, pot descoperi documente inedite, pot intra în dialog cu persoane care au trăit în perioada comunistă, explorând astfel istoria locală a comunității.

Forma de activitate recomandată este cea pe grupe, fiecare dintre acestea urmând să realizeze o investigație referitoare la una dintre subtemele din programă, ilustrând comparativ perioada stalinistă, cea a relativei liberalizări și cea a regimului Nicolae Ceaușescu. Activitatea se poate desfășura atât în format clasic, cât și blended learning sau exclusiv online,

utilizând diverse platforme, precum Zoom, Microsoft Office Teams, Google Meet, care permit activarea întregii clase, dar și posibilitatea creării unor grupe/echipe prin activarea opțiunilor de break-out rooms.

Această abordare le permite elevilor să perceapă faptul că regimul comunist a parcurs mai multe etape, cu caracteristici diferite, că anumite categorii socioprofesionale au fost avantajate pe termen scurt, dar că această situație a generat tensiuni în societate și involuție generală și, nu în ultimul rând, să înțeleagă mentalitatea nostalgicalui față de acest regim și motivele subiective ale gândirii sale.

În vederea atingerii competenței vizate, activitatea de învățare propusă trebuie să parcurgă patru etape, prima fiind cea în care profesorul prezintă clasei toate detaliile organizatorice și temele investigației, fiecărei grupe revenindu-i una dintre acestea:

- grupa 1 — tema Satul: țărănime, colectivizare, sistematizare, cu următoarele subteme:

- Condiția țaranului în perioada comunistă;
- Colectivizare — cauze, etape, consecințe;
- Sistematizarea satelor — cauze, desfășurare, consecințe;

- grupa 2 — tema Orașul: proletariat, industrializare, urbanizare, cu următoarele subteme:

- Evoluția proletariatului în perioada comunistă;
- Industrializare — cauze; industria grea — industria

bunurilor de consum; consecințe;

- Urbanizarea — cauze, evoluție, consecințe;

- grupa 3 — tema Crizele economiei de comandă: raționalizarea alimentară, penuria bunurilor de consum, comerțul paralel, corupția, cu următoarele subteme:

- Evoluția economiei în perioada comunistă;
- Raționalizarea alimentară și penuria bunurilor de consum;
- Comerțul paralel, corupția;

- grupa 4 — tema Structuri socioeconomice în comunitatea locală, cu următoarele subteme:

- Specificul economiei locale — agricultură, industrializare, turism;

- Reconstituirea universului agroalimentar al localității: alimentară, aprozar, gostat;

- O zi din viața unui țaran/muncitor în România comunistă.

În cea de-a doua etapă, elevii, sub coordonarea profesorului, realizează planul de lucru al investigației și etapele aferente, stabilesc posibilitățile de documentare și criteriile de evaluare a produselor finale. Ulterior, în cea de-a treia etapă, a investigației propriu-zise, elevii colectează date/informații din surse istorice privitoare la subtema repartizată, apoi analizează și le selectează pe cele relevante. În timpul investigației, care se poate desfășura pe parcursul orelor de curs, dar mai ales în afara acestora, rolul profesorului este de a ghida activitatea independentă prin feedback oferit constant elevilor, constând în sugestii de rezolvare a unor probleme ce apar pe parcursul demersului investigativ, dar și prin răspunsuri la întrebările suplimentare. Pot fi recomandate elevilor pentru activitățile de documentare referitoare la această unitate de învățare documente istorice editate sau inedite, legislația vremii, materiale preluate din mass-media, texte literare pe teme istorice etc.

Surse importante de documentare se găsesc în mediul online: „Satul românesc în comunism” sau referințe despre filmul „Străinul” pe site-ul Institutului pentru Investigarea Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (<https://www.iicmer.ro/>), „Au băgat mărfa la Gostat” — Muzeul Amintirilor din Comunism (<https://madc.ro/>), „România comunistă: aspecte ale vieții

cotidiene” — Muzeul Național de Istorie a României (<https://www.comunismulinromania.ro/>). Materiale foarte interesante și utile, inclusiv pentru activitatea didactică, au fost realizate și de către Televiziunea Română, în cadrul unor emisiuni precum 5 minute de istorie („Colectivizarea”, „Povestea cincinalelor”, „Urbanizarea”, „Istoria alimentară a poporului român”), Memorialul durerii („Colectivizarea din Vrancea”, „Așezări care s-au opus comunismului”), Moștenirea clandestină („Economia comunistă din România”), Adevăruri despre trecut („Accidente și corupție la canalul Dunăre—Marea Neagră”). Documente istorice utile pot fi identificate pe site-urile Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (<http://www.cnsas.ro/>), Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței (<https://www.memorialsighet.ro/>), Centrului de Investigare a Crimelor Comunismului (<http://www.condamnareacomunismului.ro/>), Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului (<https://totalitarism.ro/>), Memorialului Închisoarea Pitești (<https://www.pitestiprison.org/>), Institutului Român de Istorie Recentă (<http://irir.ro/wp/>).

De asemenea, pot fi utilizate și cercetări de tip istorie locală orală, elevii realizând interviuri cu persoane care au trăit sau au activat în diverse domenii, adunând materiale reprezentative și/sau fotografiind anumite zone, în vederea ilustrării/documentării unor aspecte care țin de sistematizarea satelor, urbanizare, industrializare, elemente de viață privată etc. Folosind surse istorice diverse, elevul prelucrează în mod critic și reflexiv informațiile, identifică relațiile de cauzalitate dintre anumite fapte istorice, conștientizează anumite prejudecăți, erori, generalizări și formulează opinii bazate pe sursele istorice.

Ultima etapă este cea în care elevii își redactează prezentarea, alegând cele mai relevante informații și modalitatea de prezentare, care poate fi sub forma unei expuneri orale, utilizând aplicații și platforme digitale, a unui referat/eseu/articol de presă sau chiar a unui joc de rol. În final, elevii formulează concluziile, fiecare grupă ilustrând unul sau mai multe aspecte ale problemei formulate, invitând colegii la reflecție.

Pentru evaluarea produselor finale, cadrul didactic prezintă elevilor, la începutul activității de investigație, criteriile de notare, cu punctajele aferente, privitoare la corectitudinea conținutului științific, relevanță, diversitatea surselor istorice, structurarea informației, utilizarea limbajului istoric, originalitatea prezentării. Aceasta va avea în vedere corectitudinea informației istorice adusă în atenție, dar și experiența de care grupul a avut parte în timpul investigației.

De asemenea, pentru evaluare pot fi utilizate aplicațiile Google Forms, Quizizz, Wordwall, Whiteboard, care permit fie realizarea diferitelor tipuri de teste, cu itemi obiectivi, semiobiectivi și subiectivi, a activităților interactive, fie redactarea unor scurte eseuri, de către fiecare elev în parte, într-o perioadă limitată de timp.

Strategiile didactice pe care profesorul decide să le utilizeze pentru formarea competențelor specifice trebuie să asigure nu doar înțelegerea evenimentelor din istoria recentă a României, ci și dezvoltarea abilității de a evalua critic ideologiile politice, de a conștientiza importanța respectării drepturilor omului, a responsabilității cetățenilor și a valorilor democratice. De asemenea, este important ca elevii să înțeleagă necesitatea existenței locurilor memoriei rezistenței și a luptei împotriva regimului comunist din România, a utilității instituțiilor muzeale ca spații de învățare, pentru reconstituirea istoriei recente, respectiv formarea unei educații istorice.

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

privind aprobarea Regulamentului de calificare a producției de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență și de verificare și monitorizare a consumului de combustibil și a producțiilor de energie electrică și energie termică utilă, în cogenerare de înaltă eficiență

Având în vedere prevederile art. 72 alin. (2) din Legea energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, prevederile art. 6 lit. b) și i) din Hotărârea Guvernului nr. 1.215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, cu modificările și completările ulterioare, precum și prevederile Hotărârii Guvernului nr. 219/2007 privind promovarea cogenerării bazate pe cererea de energie termică utilă, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. c) și ale art. 9 alin. (1) lit. x) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul de calificare a producției de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență și de verificare și monitorizare a consumului de combustibil și a producțiilor de energie electrică și energie termică utilă, în cogenerare de înaltă eficiență, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Operatorii economici care exploatează comercial unități de cogenerare, furnizorii clienților casnici și Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A. duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea prevederilor prezentului ordin.

Art. 4. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 114/2013 privind aprobarea Regulamentului de calificare a producției de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență și de verificare și monitorizare a consumului de combustibil și a producțiilor de energie electrică și energie termică utilă, în cogenerare de înaltă eficiență, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 și 820 bis din 21 decembrie 2013, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
George-Sergiu Niculescu

București, 10 decembrie 2024.

Nr. 88.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1286 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

ACTE ALE BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

CIRCULARĂ

privind marja aplicată la rata dobânzii medii la facilitatea de creditare a Băncii Naționale a României în vederea stabilirii ratei dobânzii penalizatoare pentru neîndeplinirea cerințelor privind constituirea rezervelor minime obligatorii în lei

În baza dispozițiilor art. 5 și ale art. 8 alin. (4) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

în aplicarea prevederilor art. 12 alin. (2) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2024 privind regimul rezervelor minime obligatorii,

în temeiul art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României h o t ă r ă ș t e:

Articol unic. — Începând cu perioada de aplicare 24 ianuarie—23 februarie 2025, marja aplicată la rata dobânzii medii la facilitatea de creditare a Băncii Naționale a României în vederea stabilirii ratei dobânzii penalizatoare pentru neîndeplinirea cerințelor privind constituirea rezervelor minime obligatorii în lei este de 2 puncte procentuale.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 11 decembrie 2024.
Nr. 59.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

CIRCULARĂ

privind rata rezervelor minime obligatorii pentru pasivele în valută

În baza dispozițiilor art. 5 și ale art. 8 alin. (1) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

în aplicarea prevederilor art. 6 alin. (1) lit. (b) și alin. (2) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2024 privind regimul rezervelor minime obligatorii,

în temeiul art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României h o t ă r ă ș t e:

Articol unic. — Începând cu perioada de aplicare 24 ianuarie—23 februarie 2025, rata rezervelor minime obligatorii pentru depozitele în valută cu scadența inițială mai mică sau egală cu 2 ani, pentru depozitele în valută rambursabile după notificare la 2 ani sau mai puțin de 2 ani de la notificare și pentru titlurile de natura datoriei în valută cu maturitate la emitere mai mică sau egală cu 2 ani este de 5%.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 11 decembrie 2024.
Nr. 60.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

C I R C U L A R Ă
privind rata rezervelor minime obligatorii
pentru pasivele în lei

În baza dispozițiilor art. 5 și ale art. 8 alin. (1) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

în aplicarea prevederilor art. 6 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2024 privind regimul rezervelor minime obligatorii,

în temeiul art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României h o t ă r ă ș t e:

Articol unic. — Începând cu perioada de aplicare 24 ianuarie—23 februarie 2025, rata rezervelor minime obligatorii pentru depozitele în lei cu scadența inițială mai mică sau egală cu 2 ani, pentru depozitele în lei rambursabile după notificare la 2 ani sau mai puțin de 2 ani de la notificare și pentru titlurile de natura datoriei în lei cu maturitate la emitere mai mică sau egală cu 2 ani este de 8%.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 11 decembrie 2024.
Nr. 61.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

C I R C U L A R Ă
privind deducerea standard aplicată pasivelor
din categoria titlurilor de natura datoriei cu maturitatea
la emitere de până la doi ani inclusiv

În baza dispozițiilor art. 5 și ale art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

în aplicarea prevederilor art. 5 alin. (3) din Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2024 privind regimul rezervelor minime obligatorii,

în temeiul art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României h o t ă r ă ș t e:

Art. 1. — Începând cu perioada de aplicare 24 ianuarie—23 februarie 2025, deducerea standard pentru lei aplicată pasivelor din categoria titlurilor de natura datoriei cu maturitatea la emitere de până la doi ani inclusiv este de 0%.

Art. 2. — Începând cu perioada de aplicare 24 ianuarie—23 februarie 2025, deducerea standard pentru euro aplicată pasivelor din categoria titlurilor de natura datoriei cu maturitatea la emitere de până la doi ani inclusiv este de 0%.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 11 decembrie 2024.
Nr. 62.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

REGULAMENT

**pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 4/2023
privind cerințe prudențiale pentru băncile de dezvoltare**

Având în vedere prevederile art. 3 alin. (2) și (2¹) din Legea nr. 207/2022 pentru reglementarea unor măsuri privind cadrul general aplicabil constituirii și funcționării băncilor de dezvoltare din România, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul prevederilor art. 86 alin. (1) din Legea nr. 207/2022, cu modificările și completările ulterioare,

Banca Națională a României emite prezentul regulament.

Art. I. — Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 4/2023 privind cerințe prudențiale pentru băncile de dezvoltare, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 434 din 18 mai 2023, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După articolul 2 se introduce un nou articol, articolul 21, cu următorul cuprins:

„Art. 21. — (1) Băncile de dezvoltare care își desfășoară activitatea în România în condițiile prevăzute de Legea nr. 207/2022, cu modificările și completările ulterioare, sunt înregistrate de către Banca Națională a României într-un registru publicat pe website-ul său.

(2) Înregistrarea unei bănci de dezvoltare în registrul prevăzut la alin. (1) se realizează după transmiterea de către

aceasta a unei notificări, în scris, Băncii Naționale a României, cu privire la operaționalizarea băncii de dezvoltare în sensul începerii derulării efective a activității specifice unei bănci de dezvoltare.

(3) Structura registrului băncilor de dezvoltare și tipul informațiilor evidențiate în acesta sunt prevăzute în anexa nr. 4.”

2. **Articolul 141 se modifică și va avea următorul cuprins:**
„Art. 141. — Anexele nr. 1—4 fac parte integrantă din prezentul regulament.”

3. După anexa nr. 3 se introduce o nouă anexă, anexa nr. 4, având cuprinsul prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul regulament.

Art. II. — Prezentul regulament se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 16 decembrie 2024.
Nr. 12.

ANEXĂ

(Anexa nr. 4 la Regulamentul nr. 4/2023)

Registrul băncilor de dezvoltare

Băncile de dezvoltare persoane juridice române se constituie și funcționează în baza Legii nr. 207/2022 pentru reglementarea unor măsuri privind cadrul general aplicabil constituirii și funcționării băncilor de dezvoltare din România, cu modificările și completările ulterioare, și sunt supravegheate prudențial de Banca Națională a României în legătură cu activitățile derulate în nume și pe cont propriu.

Înscrierea în registru		Denumirea băncii de dezvoltare	Adresa sediului social	Elemente de identificare			Observații ⁽²⁾
Număr ⁽¹⁾	Data			Codul de identificare fiscală	Numărul de ordine în registrul comerțului	Identificatorul entității juridice (LEI)	
1		2	3	4			5

(1) Numărul de înscriere în registrul băncilor de dezvoltare va avea următoarea structură alfanumerică: BD-PJR, codul statistic al județului în care își are sediul social banca de dezvoltare, numărul de ordine în registrul băncilor de dezvoltare, format din 3 caractere numerice.

(2) Rubrica „Observații” va cuprinde informații cu privire la fuziune, divizare și schimbarea denumirii.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

5 948493 571353